

Aan Zijne Excellentie de Gouverneur van Aruba,
t.a.v. de Minister van Justitie
L.G. Smith Boulevard 76
Alhier

L.G. Smith Boulevard 8
Oranjestad, ARUBA
T: (297) 583 3972
F: (297) 583 4012
E: info@rva.aw
W: www.rva.aw

Uw brief: 27 juli 2016
Uw kenmerk: LV-16/0017
Datum: 12 oktober 2016
Kenmerk: RvA 103-16

Onderwerp: Ontwerp-landsverordening houdende voorzieningen in verband met de overname door de stichting Fundacion Servicio Laboratorio Medico Aruba van de roerende zaken van het voormalige Landslaboratorium

Naar aanleiding van bijgaande aan de Raad ter advies toegezonden ontwerp-lands-verordening houdende voorzieningen in verband met de overname door de stichting Fundacion Servicio Laboratorio Medico Aruba van de roerende zaken van het voormalige Landslaboratorium, moge de Raad Uwe Excellentie het volgende berichten.

1. Algemeen

1.1 Het onderhavige ontwerp regelt de onderhandse verkoop door het Land, van de roerende zaken die op 31 december 2015 in gebruik waren bij het Landslaboratorium, aan de Stichting *Fundacion Servicio Laboratorio Medico Aruba* (FSLMA). Met de ondertekening van het 'Protocol overname activiteiten Landslaboratorium' (hierna: het Protocol) van 14 december 2015 zijn de werkzaamheden van het Landslaboratorium per 1 januari 2016 overgedragen aan de stichting FSLMA.

Door de toevoeging van het Protocol in de bijlagen van het onderhavige ontwerp heeft de Raad kennis kunnen nemen van de inhoud van deze verzelfstandigingsovereenkomst. Gegeven het feit dat het onderhavige ontwerp een onderdeel betreft van de overeenkomst en dat de Raad in 2009 reeds adviseerde over de verzelfstandiging van het Landslaboratorium, heeft de Raad besloten het ontwerp te behandelen binnen het ruimere verband van de verzelfstandiging.

In 2009 bracht de Raad een advies uit over de ontwerp-landsverordening privatisering landslaboratorium.¹ Destijds adviseerde de Raad ondermeer om eerst de interne verzelfstandiging (reorganisatie) van het Landslaboratorium te bewerkstelligen en pas daarna een beslissing te nemen over de gewenste rechtsvorm. Over de voorgenomen verzelfstandiging van het Landslaboratorium werd vervolgens weinig meer vernomen. Zeven jaar later constateert de Raad dat de regering voor de rechtsvorm van een stichting in plaats van een naamloze vennootschap heeft gekozen. Welke afwegingen aan deze keuze ten grondslag liggen blijkt noch uit het ontwerp noch uit de onderliggende documenten.

1.2 Uit het Protocol blijkt wel dat in de tussenliggende jaren (2009-2015) geen interne verzelfstandiging van het Landslaboratorium heeft plaatsgevonden. Zo spreekt het Protocol van een organisatiestructuur die 'niet de gewenste slagvaardigheid brengt die een dergelijke organisatie nodig heeft om dienstverlening van voortdurende hoge kwaliteit aan te bieden' en van 'ernstige klachten' over de kwaliteit van de dienstverlening aan het ziekenhuis en het publiek.² De Raad betreurt het dat wederom eerst voor externe verzelfstandiging is gekozen alvorens

¹ Advies van de Raad d.d. 22 april 2009, kenmerk RvA 232-08.

² Protocol overname activiteiten Landslaboratorium, p. 1.

intern de zaken op orde te krijgen en vraagt zich af hoe men op deze manier de gewenste efficiency slag naar een 'duurzaam versterkte en bedrijfsmatige organisatie die op een professionele en financieel verantwoorde wijze hoogwaardige laboratorium en diagnostiek diensten'³ levert, denkt te bewerkstelligen.

1.3 Een belangrijk onderwerp ter bepaling van de gewenste mate van verzelfstandiging van een overheidsdienst is de financiële zelfredzaamheid van de te verzelfstandigen overheidsdienst. In de paragraaf financiële aspecten van de toelichting wordt gesteld dat de kosten van de laboratoriumactiviteiten van de FSLMA in de regel in rekening worden gebracht bij het Uitvoeringsorgaan AZV.⁴ De Raad acht het noodzakelijk dat duidelijkheid wordt verschaft over de precieze relatie die de stichting zal hebben met het Uitvoeringsorgaan AZV en dat de memorie van toelichting op dit punt uitgebreid wordt. Voorts vraagt de Raad zich af in hoeverre de FSLMA geprikkeld zal worden om efficiënt en kostenbesparend te werk te gaan, uitgaande van het gegeven dat de gemaakte kosten doorberekend worden aan het Uitvoeringsorgaan AZV. Indien de FSLMA immers niet efficiënter opereert dan het voormalige Landslaboratorium, dan zullen dezelfde kosten van het Landslaboratorium die in het verleden rechtstreeks drukten op de begroting van het Land, voortaan via de Landsbijdrage aan de AZV op de begroting van het Land drukken. In die hoedanigheid zal er dan geen efficiency slag voor het Land zijn behaald in termen van het terugdringen van de overheadskosten.

Zoals de Raad in zijn advies op de ontwerp-landsverordening privatisering landslaboratorium heeft aangegeven is het onduidelijk welke rol het voormalige Landslaboratorium gaat spelen op de private markt en in hoeverre dan wel op welk vlak de FSLMA hier met de bestaande private laboratoria gaat concurreren.⁵ Denkbaar is immers dat de taken c.q. diensten van het voormalige Landslaboratorium ook door de (huidige) private dienstverleners kunnen worden verricht; in dat opzicht is dan de vervolgvraag in hoeverre er een noodzaak bestaat voor de voortzetting van het voormalige Landslaboratorium in de vorm van de FSLMA. In het verlengde van het bovenstaande vraagt de Raad zich af in hoeverre uit het oogpunt van kosten efficiency overwogen is om in ieder geval de wettelijke taken uit te besteden aan de goedkoopste private dienstverlener in plaats van deze (voorlopig) onder te brengen bij de FSLMA (zie ter zake ook onderdeel 2.1). Geadviseerd wordt om in de toelichting in ieder geval op de bovenstaande punten in te gaan.

1.4 De Raad wijst er op dat ingevolge artikel 6 van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72) (CV 1989) inzichtelijk gemaakt moet worden in hoeverre de lopende dan wel toekomstige begrotingen door het ontwerp worden beïnvloed. Geconstateerd is dat in de toelichting niet wordt ingegaan op de financiële impact van deze verzelfstandiging en in het bijzonder de overdracht van de roerende zaken. Hierin dient alsnog te worden voorzien.

1.5 De Raad is voorts van mening dat de afwijking van artikel 24 van de CV 1989 onvoldoende gemotiveerd wordt. De toelichting stelt dat aangezien het in dit geval gaat om voortzetting van de activiteiten van het voormalige Landslaboratorium door de FSLMA, een openbare verkoop niet voor de hand ligt en dat de goederen rechtstreeks verkocht zullen worden aan de FSLMA.⁶ De Raad wijst erop dat een openbare verkoop uit economisch oogpunt voor de hand zou liggen; het is immers niet ondenkbaar dat private laboratoria geïnteresseerd zouden kunnen zijn in de desbetreffende roerende goederen en dat een openbare verkoop een hoger bedrag voor het Land zou kunnen opleveren. Indien het economisch element niet doorslaggevend c.q. relevant is, had de regering ook kunnen kiezen om deze goederen van rechtswege te doen overgaan op de FSLMA zoals dit bijvoorbeeld indertijd is gedaan bij de verzelfstandiging van het postwezen. Niet duidelijk is derhalve of deze opties zijn overwogen en

³ Idem noot 1.

⁴ MvT, p. 1.

⁵ Advies van de Raad d.d. 22 april 2009, kenmerk RvA 232-08, p. 3.

⁶ MvT, p. 2.

wat de doorslaggevende redenen zijn geweest voor de voorgestelde onderhandse verkoop aan de FSLMA. Geadviseerd wordt in de toelichting hier inzicht in te verschaffen.

2. Ontwerp-landsverordening

2.1 In het Protocol (punt 1 onder de paragraaf procedure) wordt gesteld dat de FSLMA per 1 januari 2016 alle activiteiten van het Landslaboratorium overneemt *met uitzondering van de wettelijke taken*. Het Protocol stelt namelijk (punt 3 onder procedure) dat op verzoek van het Land de FSLMA de uitvoering van de wettelijke taken zal voortzetten tot uiterlijk één (1) jaar na de overnamedatum, dus tot uiterlijk 1 januari 2017. Bij het aflopen van deze termijn dient het Land de uitvoering van wettelijke taken elders geregeld te hebben, tenzij met het FSLMA een overeenkomst is gesloten over de voortzetting van deze taken. Voorts stelt het Protocol dat zolang het FSLMA wettelijke taken uitvoert voor het Land, het Land gehouden is de kosten van die dienstverlening te vergoeden. Het is de Raad niet duidelijk wat die wettelijke taken precies inhouden, of die wel overgedragen kunnen worden aan een stichting (of particulier laboratorium) welke kosten met de uitvoering van deze taken gemoeid zijn en of bij de uitvoering wellicht roerende zaken nodig zijn. Het is noodzakelijk dat in de toelichting hier op wordt ingegaan.

2.2 Met het vervallen van artikel 9 van de Gezondheidsverordening (AB 1989 no. GT 28) zoals neergelegd in voorgesteld artikel 2, onderdeel C komt de wettelijke grondslag aan het Tarievenbesluit Landslaboratorium (AB 1991 GT 64) te ontvallen. De Raad begrijpt dat hiermee de mogelijkheid voor de overheid om in te grijpen in de tarifiering van de verschillende in Aruba aanwezige laboratoria middels de Gezondheidsverordening wordt geëlimineerd. Geadviseerd wordt om aan te geven of de overheid in de toekomst gebruik zal maken van de Prijzenverordening om nadelige gevolgen voor de consument en de AZV als gevolg van onredelijke prijsvorming te voorkomen.

2.3 In voorgesteld artikel 2 worden wijzigingen in de Gezondheidsverordening voorgesteld. Voorgesteld is onder meer om in artikel 3 van de Gezondheidsverordening de zinsnede 'de minister van Publieke Werken en Volksgezondheid' te vervangen door 'de minister, belast met aangelegenheden van volksgezondheid'. Geconstateerd is dat ook artikel 2 dienovereenkomstig gewijzigd dient te worden.

2.4 Voorts is het noodzakelijk vigerende wetgeving, waarin verwezen wordt naar het voormalige Landslaboratorium, aan te passen. Zo verwijzen bijvoorbeeld de artikelen 3, vierde lid, 11 en 21 van het Landsbesluit vergelijkend onderzoek celmateriaal (AB 1997 no. 49) naar het Landslaboratorium en spreekt artikel 2 van de Landsverordening Besmettelijke Ziekten (AB 1991, GT. 11) van het laboratorium van de Directie Volksgezondheid.

3. Memorie van toelichting

De Raad wijst erop dat in de toelichting enerzijds melding wordt gemaakt van een rechtstreekse verkoop aan de FSLMA⁷ en anderzijds dat het Uitvoeringsorgaan AZV de koopprijs rechtstreeks aan het Land betaalt.⁸ Gelet op deze tegenstrijdige toelichtingen is het onduidelijk hoe deze overdracht daadwerkelijk zal plaatsvinden. De toelichting verdient op dit punt verduidelijking.

⁷ MvT, p. 2.

⁸ MvT, p.1.

4. Conclusie en eindadvies

De Raad kan zich voor het overige met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Secretaris,

De Voorzitter,

mr. dr. H.A. van der Wal

mr. F.M. d.l. S. Goedgefrag